

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I ŠPORTA

PRIJEDLOG
ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O OSNOVNOM ŠKOLSTVU
S KONACNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

Zagreb, svibanj 2005.

**PRIJEDLOG
ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O OSNOVNOM ŠKOLSTVU S
KONACNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske.

**II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU
UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE CE DONOŠENJEM
ZAKONA PROISTECI**

1. Ocjena stanja

Osnovno školstvo uređeno je Zakonom o osnovnom školstvu objavljenim u Narodnim novinama, br. 59 od 31. prosinca 1990. godine te Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnom školstvu objavljenim u Narodnim novinama, br. 27 od 6. travnja 1993., br. 7 od 26. siječnja 1996., br. 59 od 30. lipnja 2001. i br. 114 od 20. prosinca 2001. godine. Pročišćeni tekst Zakona objavljen je u Narodnim novinama, br. 69 od 23. travnja 2003. godine.

Unatoc izmjenama i dopunama, Zakon i danas u provedbi pokazuje niz nedostataka od kojih neki vrlo negativno utječu na učinkovito funkcioniranje sustava.

U Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnom školstvu, objavljenom u Narodnim novinama, br. 59 od 30. lipnja 2001. godine, izmjenom članka 88. i dodavanjem članka 88.a bitno su promijenjene odredbe kojima se regulira imenovanje i razrješenje ravnatelja osnovne škole. Prema prijašnjim odredbama ravnatelja je imenovao i razrješavao resorni ministar, a izmjenama je ta ovlast prenesena na školski odbor. U primjeni navedenih odredaba Zakona uocene su nedorečenosti i nepotpunosti koje u pojedinim slučajevima kao posljedicu imaju pojavu nezakonitih radnji u postupku imenovanja ravnatelja pa je potrebno propisati učinkovit način nadzora nad zakonitošću rada školskih odbora u svezi s imenovanjem i razrješenjem ravnatelja.

Dodatni problem prouzročen je izmjenama članka 73. Zakona jer je promijenjen dotadašnji uvjet za učitelje razredne nastave u pogledu stupnja stručne spreme. Dotadašnja viša stručna sprema zamijenjena je visokom stručnom spremom što je posredno bitno utjecalo na uvjete koje mora zadovoljiti kandidat za ravnatelja osnovne škole. Osobe s odgovarajućom višom stručnom spremom zaštićene su odredbama članka 40. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnom školstvu (Narodne novine, br. 59/01.), ali isključivo vezano uz obavljanje poslova učitelja, dok se na ravnatelje te odredbe ne mogu primijeniti, što potvrđuje i sudska praksa (revizija Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj: Revr -184/03-2, Gzz - 98/03-2 od 13. svibnja 2003. godine), a oko 48 % sadašnjih ravnatelja ima višu stručnu sprema. Također je dvojbeno jesu li osobe iz navedenoga članka 40. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnom školstvu ravnopravne pri zapošljavanju na radnom mjestu učitelja razredne nastave odnosno predmetne nastave.

Dosadašnjim izmjenama i dopunama Zakona nije riješen problem zamjene ravnatelja u slučajevima njegova izbivanja ili spriječenosti, što izaziva probleme u radu osnovnoškolskih

ustanova. Ogranicena ovlast koju ravnatelj može prenijeti opunomoćenjem druge osobe na temelju Zakona o ustanovama i Zakona o radu nedostatna je za potpuno funkcioniranje škole, a česti su slučajevi kad ravnatelj nije u mogućnosti dati punomoc (npr. iznenadna bolest).

Odredbom članka 103., stavak 1., točka 3. Zakona o radu propisano je da ugovor o radu prestaje kada radnik navrší 65 godine života i najmanje 20 godina staža osiguranja, ako se poslodavac i radnik drukcije ne dogovore. Primjena navedene odredbe omogućuje da učitelj radi s djecom i nakon navršénih 65 godina života, što nije primjereno zahtjevima odgojno-obrazovnog rada s djecom osnovnoškolske dobi. Stoga se predlaže propisivanje obveznog prestanka ugovora o radu s navršénih 65 godina života i najmanje 20 godina staža osiguranja.

Izmjenom članka 89. Zakona utvrđeno je da tri člana školskog odbora iz reda vanjskih članova bira predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave na čijem je području sjedište škole. S obzirom na to da je većini osnovnih škola osnivač jedinica područne (regionalne) samouprave, razvidno je da je takva odredba ukinula jedno od temeljnih prava osnivača i nužno izazvala negativne reakcije. S druge strane, sadašnji način izbora i imenovanja članova školskog odbora pokazao se neúčinkovit u slučajevima kada je trebalo zamijeniti člana koji ne izvršava svoje obveze.

Postojeći Zakon nije dosljedno riješio problem raspuštanja školskoga odbora i razrješenja ravnatelja u slučajevima evidentnog kršenja propisa te je omogućio zlouporabe i samovoljno ponašanje tijela upravljanja u školama.

Nadalje, radni odnosi učitelja odnosno stručnih suradnika, koji su specifični za školski sustav, nisu riješeni na primjeren način.

Zbog navedenih razloga potrebno je izmijeniti i dopuniti Zakon o osnovnom školstvu i time ga uskladiti sa stvarnim potrebama.

2. Osnovna pitanja koja se uređuju Zakonom

Ovim se Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnom školstvu uređuju sljedeća pitanja:

- način zapošljavanja učitelja, stručnih suradnika i drugih radnika u osnovnoj školi
- uvjeti za učitelje, stručne suradnike i tajnike škola
- upravljanje osnovnom školom
- prestanak ugovora o radu radnika osnovne škole s navršénih 65 godina života i najmanje 20 godina staža osiguranja.

3. Posljedice koje će donošenjem Zakona proisteci

Donošenjem ovoga zakona osigurat će se primjerene zakonske pretpostavke za funkcioniranje osnovnih škola sukladno zahtjevima struke i pravnoga sustava, posebice u području radnih odnosa i upravljanja, a osnivaču i resornom ministarstvu kvalitetniji nadzor nad zakonitošću rada u ovoj djelatnosti.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovoga zakona nisu potrebna dodatna sredstva iz Državnoga proračuna Republike Hrvatske.

IV. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

S obzirom na to da su izmjene i dopune Zakona o osnovnom školstvu nužne za nesmetano funkcioniranje osnovnoškolskog sustava, predlaže se donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnom školstvu po hitnom postupku, sukladno odredbama članka 159. Poslovnika Hrvatskoga Sabora («Narodne novine», broj 6/02., 41/02., 91/03. i 58/04.). Donošenjem izmjena i dopuna osigurala bi se primjena novih odredaba od početka školske godine 2005./2006. Pripreme za novu školsku godinu provode se tijekom lipnja, srpnja i kolovoza. Organizacija rada škola za sljedeću školsku godinu priređuje se na temelju utvrđenog opsega djelatnosti, a to podrazumijeva i utvrđivanje kadrovskih potreba. Ako se ne promijene postojeće odredbe Zakona koje uređuju postupke zapošljavanja i otkazivanja ugovora o radu, a s tim u svezi i pitanje uvjeta za zasnivanje radnog odnosa, ponovit će se problemi koji su bili evidentni na početku proteklih školskih godina. Poseban problem predstavlja činjenica da prema postojećim odredbama Zakona osoba s višom stručnom spremom ne može biti imenovana za ravnatelja. S višom stručnom spremom u sustavu osnovnoga školstva ima više od 43% učitelja, a više od 47% sadašnjih ravnatelja ima višu stručnu spremu. U tijeku su natjecajni postupci za imenovanje ravnatelja, pa je znatnom broju učitelja onemogućeno ravnopravno natjecanje. Nadalje, neupitna je potreba jasnog definiranja ovlasti i odgovornosti poslovnog voditelja i upravnog tijela u školi te potreba preciziranja uloge osnivača i države koji su odgovorni za funkcioniranje sustava i zadovoljavanje javnog interesa. Svjedoci smo neprimjerenih postupaka odgovornih osoba i upravnih tijela u školama koje zbog nedostataka važećih zakonskih odredaba nije moguće učinkovito spriječiti.

Slijedom navedenoga, predlaže se donošenje izmjena i dopuna Zakona po hitnom postupku.

V. TEKST KONACNOG PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

Prilaže se Konacni prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnom školstvu s obrazloženjem.

Z a k o n
o izmjenama i dopunama
Zakona o osnovnom školstvu

Članak 1.

U Zakonu o osnovnom školstvu (Narodne novine, broj 59/90., 26/93., 27/93., 29/94., 7/96., 59/01. i 114/01.), u clanku 26., stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Godišnjim planom i programom rada utvrđuju se mjesto, vrijeme, način i nositelji ostvarivanja nastavnoga plana i programa i ostalih aktivnosti u funkciji odgojno-obrazovnog rada škole.”

Članak 2.

U clanku 33. dodaju se stavci 4. i 5. koji glase:

„(4) Osnovna škola može izvoditi izlete i ekskurzije i poduzimati druge odgovarajuće aktivnosti radi ostvarivanja nastavnih sadržaja i postizanja ciljeva i zadata propisanih ovim zakonom i nastavnim programom.

(5) Uvjete i način izvođenja izleta i ekskurzija te poduzimanja drugih aktivnosti iz stavka 4. ovoga članka propisuje ministar.“

Članak 3.

U clanku 41., stavak 1., riječ “naredne” zamjenjuje se riječju “sljedeće”.
Stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Početak i završetak nastavne godine, trajanje obrazovnih razdoblja i trajanje učenickih odmora za svaku školsku godinu propisuje ministar.,,

Stavak 3. se briše.

Članak 4.

U clanku 70. dodaje se stavak 2. koji glasi:

„(2) Učitelji i stručni suradnici dužni su poduzimati mjere zaštite prava učenika te o svakom kršenju tih prava, posebice o oblicima tjelesnog ili duševnog nasilja, spolne zloporabe, zanemarivanja ili nehajnog postupanja, zlostavljanja ili izrabljivanja, odmah izvijestiti ravnatelja škole koji je to dužan javiti tijelu socijalne skrbi, odnosno drugom nadležnom tijelu.“

Clanak 5.

Clanak 71. mijenja se i glasi:

- „(1) Odgojno-obrazovni rad u osnovnoj školi obavljaju ucitelji i strucni suradnici.
 (2) Ucitelji izvode nastavu i druge oblike neposrednoga odgojno-obrazovnog rada s uenicima te obavljaju poslove koji proizlaze iz naravi i kolicine odgojno-obrazovnog rada.
 (3) Strucni suradnici obavljaju strucno-razvojne i druge strucne poslove u skladu sa zahtjevima struke te ostale poslove koji proizlaze iz pedagoškoga rada ili su s njime u svezi.
 (4) Ucitelji u osnovnoj školi su ucitelji razredne nastave i ucitelji predmetne nastave, a strucni su suradnici pedagog, psiholog, defektolog, knjižnicar, zdravstveni radnik i socijalni radnik.
 (5) Tjedne radne obveze ucitelja i strucnih suradnika propisuje ministar.“

Clanak 6.

Iza clanka 71. dodaju se clanci 71.a i 71.b koji glase:

„Clanak 71.a

- (1) Odgojno-obrazovni rad u osnovnoj školi obavljaju osobe koje imaju odgovarajucu strucnu spremu i pedagoško-psihološku i metodicku naobrazbu te koje mogu izvoditi nastavu na hrvatskome jeziku i latinicnom pismu.
 (2) Odgovarajucom strucnom spremom za obavljanje poslova ucitelja razredne nastave smatra se visoka strucna sprema odgovarajuce vrste, odnosno viša strucna sprema odgovarajuce vrste ako je stecena u dvogodišnjem studiju razredne nastave upisanom najkasnije do 1992. godine.
 (3) Odgovarajucom strucnom spremom za obavljanje poslova ucitelja predmetne nastave smatra se visoka strucna sprema odgovarajuce vrste, odnosno viša strucna sprema odgovarajuce vrste ako je stecena do stupanja na snagu Zakona o osnovnom školstvu (Narodne novine, broj 59/90).
 (4) Odgovarajucom strucnom spremom za obavljanje poslova strucnog suradnika smatra se visoka strucna sprema odgovarajuce vrste.
 (5) Iznimno, na temelju prijedloga ravnatelja škole i mišljenja Zavoda za školstvo Republike Hrvatske, ministar može rješenjem utvrditi pravo obavljanja poslova ucitelja odnosno strucnog suradnika osobi koja nema odgovarajucu vrstu strucne spreme, a obavljala je te poslove u osnovnoj školi najmanje pet godina, i to iskljucivo za rad u školi koja najmanje pet godina nije uspjela na tim poslovima zaposliti osobu koja ima propisanu vrstu strucne spreme.
 (6) Vrstu strucne spreme ucitelja i strucnih suradnika u osnovnoj školi propisuje ministar.

Clanak 71.b

- (1) Poslove ucitelja strucnih predmeta u osnovnom glazbenom i plesnom školovanju može obavljati osoba koja ima najviši stupanj strucne spreme odgovarajuce vrste koji se može steci u tom strucnom podrucju.
 (2) U školama koje izvode nastavu na stranome jeziku, ucitelji i strucni suradnici moraju vladati tim stranim jezikom.

(3) Poslove učitelja u osnovnoj školi koja ostvaruje školovanje prema nacelima alternativne škole može obavljati osoba koja ima stupanj stručne spreme u skladu s ovim zakonom i ispunjava ostale uvjete propisane alternativnim nastavnim programima.“

Članak 7.

Članak 72. mijenja se i glasi:

„(1) Odgojno-obrazovni rad u osnovnoj školi ne može obavljati osoba koja je pravomoćno osuđena za kazneno djelo protiv Republike Hrvatske, kazneno djelo protiv spolne slobode i spolnoga cudoreda, kazneno djelo nasilnickog ponašanja, kazneno djelo zlouporabe opojnih droga, kazneno djelo kršenja obiteljskih obveza, kazneno djelo zapuštanja i zlostavljanja djeteta ili maloljetne osobe ili koje drugo kazneno djelo protiv tjelesne zlouporabe djeteta ili maloljetne osobe.

(2) Učitelj odnosno stručni suradnik protiv kojega je pokrenut kazneni postupak za kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka udaljava se od obavljanja poslova u odgojno-obrazovnom radu do pravomoćnosti sudske presude odnosno do obustave postupka, odbacaja prijave ili odustanka od gonjenja.

(3) Osoba iz stavka 2. ovoga članka ima pravo za vrijeme udaljenja na naknadu mjesečne plaće u visini polovice prosječne plaće isplaćene tom radniku u prethodna tri (3) mjeseca.“

Članak 8.

Članak 73. mijenja se i glasi:

„(1) Učitelji i stručni suradnici zasnivaju radni odnos na temelju natjecaja.

(2) Natjecaj se objavljuje u dnevnom tisku. Rok za primanje ponuda kandidata ne može biti kraći od osam (8) dana.

(3) Potreba i prestanak potrebe za učiteljem odnosno stručnim suradnikom prijavljuje se uredu državne uprave u županiji odnosno Gradskom uredu za obrazovanje i šport Grada Zagreba.

(4) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, radni se odnos može zasnovati bez natjecaja:

- na određeno vrijeme, kad obavljanje poslova ne trpi odgodu, do zasnivanja radnog odnosa na temelju natjecaja ili na drugi propisan način, ali ne dulje od šezdeset (60) dana
- s osobom kojoj je ugovor o radu na neodređeno vrijeme na radnom mjestu učitelja, stručnog suradnika, odnosno ravnatelja otkazan zbog gospodarskih, tehničkih ili organizacijskih razloga i koja se nalazi u evidenciji ureda državne uprave u županiji odnosno Gradskoga ureda za obrazovanje i šport Grada Zagreba
- do punoga radnog vremena, s učiteljem odnosno stručnim suradnikom koji ima zasnovan radni odnos na neodređeno nepuno radno vrijeme.

(5) Ako se na natjecaj ne javi osoba koja ispunjava uvjete, natjecaj će se ponoviti u roku od pet (5) mjeseci. Do zasnivanja radnog odnosa na osnovi ponovljenoga natjecaja radni se odnos može zasnovati s osobom koja ne ispunjava uvjete.

(6) O zasnivanju i prestanku radnoga odnosa odlučuje ravnatelj.“

Clanak 9.

Iza clanka 73. dodaje se novi clanak 73.a koji glasi:

„Clanak 73.a

Ucitelj odnosno strucni suradnik kojemu se zbog gospodarskih, tehnickih ili organizacijskih razloga smanji radno vrijeme za najmanje polovicu punoga radnog vremena ima pravo na otpremninu.“

Clanak 10.

Clanak 74. mijenja se i glasi:

„Ako utvrdi da ravnatelj sklapa ili otkazuje ugovor o radu protivno odredbama zakona, prosvjetni ce inspektor predložiti razrješenje ravnatelja.“

Clanak 11.

Clanak 75. mijenja se i glasi:

„(1) Osoba bez radnoga iskustva u zanimanju za koje se školovala zasniva radni odnos na poslovima ucitelja odnosno strucnog suradnika kao pripravnik.

(2) Pripravnicki staž traje godinu dana.

(3) Nakon obavljenoga pripravnickog staža pripravnik polaže strucni ispit.

(4) Pripravniku koji ne položi strucni ispit u roku od godine dana od dana kad mu je istekao pripravnicki staž prestaje radni odnos istekom posljednjega dana roka za polaganje strucnog ispita.

(5) Program pripravnickog staža i nacin osposobljavanja za samostalni rad te sadržaj, nacin i uvjete polaganja strucnog ispita propisuje ministar.“

Clanak 12.

Clanak 75.a se briše.

Clanak 13.

Clanak 76. mijenja se i glasi:

„(1) S osobom koja ima odgovarajucu strucnu spremu i radno iskustvo u zanimanju za koje se školovala dulje od trajanja pripravnickoga staža radni odnos na poslovima ucitelja odnosno strucnog suradnika zasniva se uz uvjet polaganja strucnog ispita.

(2) Osoba iz stavka 1. ovoga clanka dužna je položiti strucni ispit u roku od godine dana od dana zasnivanja radnoga odnosa, u protivnom joj prestaje radni odnos istekom posljednjega dana roka za polaganje strucnog ispita.“

Clanak 14.

Clanak 77. mijenja se i glasi:

„(1) S osobom koja ima odgovarajucu strucnu spremu, a nema potrebnu pedagoško-psihološku i metodicku naobrazbu, radni se odnos na poslovima ucitelja odnosno strucnog suradnika zasniva uz uvjet stjecanja te naobrazbe.

(2) Osoba iz stavka 1. ovoga clanka dužna je steci pedagoško-psihološku i metodicku naobrazbu i položiti strucni ispit u roku od dvije godine od dana zasnivanja radnoga odnosa, u protivnom joj prestaje radni odnos istekom posljednjega dana roka za stjecanje te naobrazbe.“

Clanak 15.

Clanak 78. mijenja se i glasi:

„Osoba koja je položila strucni ispit prema odredbama Zakona o srednjem školstvu, ili je prema odredbama toga zakona oslobođena od polaganja strucnoga ispita, nema obvezu polaganja strucnog ispita za rad u osnovnoj školi.“

Clanak 16.

Clanak 79. mijenja se i glasi:

„(1) Osoba izabrana za rad u dopunskoj nastavi za djecu hrvatskih gradana u inozemstvu, koja ima radni odnos zasnovan na poslovima ucitelja ili strucnog suradnika na neodređeno vrijeme, ima pravo povratka na poslove na kojima je prethodno radila ili na druge poslove za koje ispunjava uvjete ako se vrati u roku od trideset (30) dana od dana prestanka obavljanja poslova u dopunskoj nastavi za djecu hrvatskih gradana u inozemstvu.

(2) Do povratka na poslove iz stavka 1. ovoga clanka osoba izabrana za rad u dopunskoj nastavi za djecu hrvatskih gradana u inozemstvu sva prava i obveze iz radnog odnosa ostvaruje prema propisima o radu u hrvatskoj dopunskoj nastavi u inozemstvu.“

Clanak 17.

Iza clanka 80. dodaje se clanak 81. koji glasi:

„Clanak 81.

(1) Ucitelji i strucni suradnici mogu napredovati u struci i stjecati zvanje mentora i zvanje savjetnika.

(2) Uvjete, nacin i postupak napredovanja u struci i stjecanja zvanja iz stavka 1. ovoga clanka propisuje ministar.“

Clanak 18.

Clanak 82. mijenja se i glasi:

„(1) Ako ravnatelj ocijeni da je ucitelju odnosno strucnom suradniku narušeno psihofizicko zdravlje u mjeri koja bitno umanjuje njegovu radnu sposobnost, donijet ce odluku o upucivanju ucitelja odnosno strucnog suradnika na ovlaštenu prosudbu radne sposobnosti. Ucitelju odnosno strucnom suradniku koji odbije izvršiti odluku otkazat ce se ugovor o radu (osobno uvjetovani otkaz).

(2) Ako se utvrdi da ucitelj odnosno strucni suradnik nije u mogucnosti uredno izvršavati obveze u odgojno-obrazovnom radu zbog trajno narušenoga psihofizickog zdravlja, ponudit ce mu se odgovarajuci poslovi prema njegovoj preostaloj radnoj sposobnosti.

(3) Ako škola nema odgovarajuce poslove ili ako ucitelj odnosno strucni suradnik odbije prihvatiti ponudu, otkazat ce mu se ugovor o radu (osobno uvjetovani otkaz).“

Clanak 19.

Clanak 86. mijenja se i glasi:

„(1) Osnovna škola ima statut.

(2) Statut osnovne škole donosi školski odbor uz prethodnu suglasnost osnivaca.“

Clanak 20.

Clanak 87. mijenja se i glasi:

„(1) Osnovnom školom upravlja školski odbor.

(2) Školski odbor donosi godišnji plan i program rada škole, nadzire njegovo izvršavanje, odlucuje o financijskom planu i godišnjem obracunu, odlucuje o zahtjevima radnika za zaštitu prava iz radnog odnosa, predlaže osnivacu promjenu djelatnosti i donošenje drugih odluka vezanih uz osnivačka prava, daje osnivacu i ravnatelju škole prijedloge i mišljenja o pojedinim pitanjima te donosi odluke i obavlja druge poslove utvrđene zakonom, aktom o osnivanju i statutom škole.

(3) Školski odbor ima sedam (7) clanova koje imenuje osnivac od kojih tri (3) clana iz reda ucitelja i strucnih suradnika na prijedlog uciteljskoga vijeca, dva (2) clana iz reda roditelja ucenika na prijedlog vijeca roditelja, a dva (2) clana samostalno.

(4) Clanovi školskoga odbora imenuju se na vrijeme od cetiri (4) godine i mogu biti ponovno imenovani. Mandat clanova tece od dana konstituiranja školskog odbora.

(5) Odluke školskoga odbora su pravovaljane ako se za njih izjasni vecina clanova.

(6) Nacin rada školskoga odbora pobliže se uređuje statutom.“

Clanak 21.

Iza clanka 87. dodaje se clanak 87.a koji glasi:

„Clanak 87.a

(1) Osnivac je dužan razriješiti clana školskoga odbora i prije isteka mandata, ako školski odbor ili prosvjetni inspektor utvrde da ne ispunjava obveze clana školskoga odbora utvrdene zakonom, aktom o osnivanju ili statutom škole.

(2) Ako prosvjetni inspektor utvrdi da školski odbor ne obavlja poslove iz svojega djelokruga u skladu sa zakonom ili te poslove obavlja na nacin koji ne omogućuje redovito poslovanje i obavljanje djelatnosti škole, ured državne uprave u županiji odnosno Gradski ured za obrazovanje i šport Grada Zagreba raspustit ce školski odbor i imenovati povjerenstvo u roku od petnaest (15) dana od dana obavijesti prosvjetnoga inspektora.

(3) Povjerenstvo iz stavka 2. ovoga clanka ima tri (3) clana od kojih je najmanje jedan (1) iz reda clanova uciteljskog vijeca škole.

(4) Povjerenstvo ima ovlasti školskoga odbora, osim ovlasti odlucivanja o stjecanju, opterecivanju ili otudivanju nekretnina. Povjerenstvo upravlja školom do konstituiranja školskog odbora.

(5) Povjerenstvo se imenuje i u slucaju kad se školski odbor ne može konstituirati.

(6) Osnivac je dužan pokrenuti postupak imenovanja clanova školskog odbora najkasnije u roku od šezdeset (60) dana od dana imenovanja povjerenstva.“

Clanak 22.

Clanak 88. mijenja se i glasi:

„(1) Ravnatelj je poslovodni i strucni voditelj osnovne škole.

(2) Za ravnatelja osnovne škole može biti izabrana osoba koja ispunjava uvjete za ucitelja odnosno strucnog suradnika, a ima najmanje višu strucnu spremu i pet (5) godina radnog iskustva na odgojno-obrazovnim poslovima u osnovnoj ili srednjoj školi.

(3) Ravnatelj se imenuje na temelju natjecaja koji raspisuje školski odbor. Natjecaj se objavljuje u dnevnom tisku.

(4) Ravnatelj se imenuje na cetiri (4) godine. Ista osoba može biti ponovno imenovana.

(5) Ravnatelja imenuje i razrješuje školski odbor.

(6) Školski odbor dužan je razriješiti ravnatelja i prije isteka roka na koji je imenovan ako se utvrdi da su se stekli uvjeti za razrješenje propisani Zakonom o ustanovama te ako ravnatelj zanemaruje obveze strucnoga voditelja škole. Školski odbor može razriješiti ravnatelja i na prijedlog prosvjetnoga inspektora koji o prijedlogu za razrješenje izvješuje ministra.

(7) Ako školski odbor ne razriješi ravnatelja na prijedlog prosvjetnoga inspektora u roku od petnaest (15) dana od dana dostave prijedloga, a ministar procijeni da je prijedlog opravdan, ured državne uprave u županiji odnosno Gradski ured za obrazovanje i šport Grada Zagreba dužan je raspustiti školski odbor i imenovati povjerenstvo. Povjerenstvo je dužno razriješiti ravnatelja najkasnije u roku od petnaest (15) dana od dana kada je imenovano.

(8) Nacin i postupak imenovanja i razrješenja ravnatelja pobliže se ureduje statutom.“

Clanak 23.

Clanak 88.a mijenja se i glasi:

„(1) Ravnatelja osnovne škole, u slučaju privremene spriječenosti obavljanja ravnateljskih poslova, zamjenjuje osoba iz reda članova učiteljskog vijeća koja ispunjava uvjete za ravnatelja.

(2) Osobu iz stavka 1. ovoga članka određuje školski odbor na način uređen statutom.

(3) Osoba koja zamjenjuje ravnatelja ima sva prava, ovlasti i dužnosti ravnatelja dok ga zamjenjuje.“

Clanak 24.

Clanak 89. mijenja se i glasi:

„Sastav školskoga odbora te imenovanje, razrješenje i trajanje mandata članova školskoga odbora i ravnatelja osnovne škole kojoj je osnivač pravna ili fizička osoba iz članka 14., stavak 3., podstavak 2. ovoga zakona uređuje se aktom o osnivanju i statutom.“

Clanak 25.

Clanak 89.a se briše.

Clanak 26.

Clanak 90. mijenja se i glasi:

„(1) Radi organiziranoga ostvarivanja interesa roditelja, u osnovnoj školi ustrojava se vijeće roditelja.

(2) Vijeće roditelja sastavljeno je od predstavnika roditelja učenika razrednih odjela.

(3) Roditelji učenika svakog razrednog odjela biraju u vijeće roditelja jednoga (1) predstavnika.

(4) Vijeće roditelja daje mišljenje o prijedlogu godišnjega plana i programa rada, raspravlja o izvješćima ravnatelja o realizaciji godišnjega plana i programa rada škole, razmatra pritužbe roditelja u svezi s odgojno-obrazovnim radom, predlaže mjere za unapređenje odgojno-obrazovnog rada, predlaže predstavnike u školski odbor te obavlja i druge poslove u skladu sa statutom škole.

(5) Način rada i ustroja vijeća roditelja pobliže se uređuje statutom.“

Clanak 27.

Clanak 91. mijenja se i glasi:

„(1) Stručna su tijela u osnovnoj školi učiteljsko vijeće i razredno vijeće.

(2) Učiteljsko i razredno vijeće raspravljaju i odlučuju o stručnim pitanjima škole, razreda i razrednih odjela, brinu se o uspješnom ostvarivanju ciljeva odgoja i obrazovanja, raspravljaju o radu i rezultatima odgojno-obrazovnog rada te daju školskome odboru i ravnatelju mišljenja i prijedloge u svezi s organizacijom rada i uvjetima za obavljanje djelatnosti škole i drugih poslova određenih zakonom, aktom o osnivanju i statutom škole.

(3) Sastav, djelokrug i način rada i odlučivanja tijela iz stavka 1. ovoga članka uređuje se statutom.“

Članak 28.

Članak 92. mijenja se i glasi:

„(1) Osnovna škola ima tajnika.

(2) Za tajnika može biti izabrana osoba koja ima visoku ili višu stručnu spremu pravne odnosno upravno-pravne struke.

(3) Poslovi tajnika utvrđuju se statutom.

(4) Administrativno-tehnicke i pomoćne poslove koji se obavljaju u osnovnoj školi te mjerila za utvrđivanje broja izvršitelja na tim poslovima propisuje ministar.“

Članak 29.

Iza članka 92. dodaju se članci 92.a i 92.b koji glase:

„Članak 92.a

(1) Tajnik osnovne škole zasniva radni odnos na temelju natjecaja.

(2) Natjecaj se objavljuje u dnevnom tisku. Rok za primanje ponuda ne može biti kraći od osam (8) dana.

(3) O zasnivanju i prestanku radnoga odnosa tajnika i radnika koji obavljaju administrativno-tehnicke i pomoćne poslove odlučuje ravnatelj.

Članak 92.b

(1) Radniku osnovne škole prestaje ugovor o radu s navršениh 65 godina života i najmanje 20 godina staža osiguranja.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, učitelju, stručnom suradniku i ravnatelju ugovor o radu može prestati istekom obrazovnoga razdoblja u kojem je navršio 65 godina života i stekao najmanje 20 godina staža osiguranja.“

Članak 30.

Iza članka 94. dodaje se članak 94.a koji glasi:

„Članak 94.a

(1) Poslovi vođenja evidencije s dokumentacijom o upisu i ispisu iz osnovne škole, o praćenju nastave i drugih oblika odgojno-obrazovnog rada s učenicima, o ocjenjivanju i

uspjehu učenika, o pedagoškim mjerama i o predmetnim i razrednim ispitima te poslovi izdavanja javnih isprava i drugih potvrda obavljaju se na osnovi javnih ovlasti.

(2) Ako osnovna škola u svezi s poslovima iz stavka 1. ovoga članka odlučuje o pravu, obvezi ili pravnom interesu učenika, roditelja ili druge fizičke ili pravne osobe, dužna je postupati prema odredbama Zakona o općem upravnom postupku.“

Članak 31.

Članak 95. mijenja se i glasi:

„(1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 do 10.000 kuna kaznit će se za prekršaj osnovna škola koja postupi suprotno odredbama članka 18., stavak 4., članka 26., stavak 3., članka 47., članka 73., stavak 3., članka 75., stavak 4., članka 76., stavak 2., članka 77., stavak 2., članka 92.b, stavak 1., članka 93., stavak 1. i članka 94. ovoga zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u osnovnoj školi novčanom kaznom u iznosu od 2.000 do 5.000 kuna.”

Članak 32.

U svim odredbama Zakona o osnovnom školstvu (Narodne novine, broj 59/90., 26/93., 27/93., 29/94., 7/96., 59/01. i 114/01.) rijeci „Ministarstvo prosvjete i športa,“ i rijeci „ministar prosvjete i športa,“ zamjenjuju se riječima „ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja,“ odnosno riječima „ministar nadležan za obrazovanje,“ u odgovarajućem padežu.

Članak 33.

(1) Osnovna škola dužna je uskladiti statut te utemeljiti vijeće roditelja i školski odbor prema odredbama ovoga zakona u roku od šezdeset (60) dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

(2) Natjecajni postupak za imenovanje ravnatelja započet prije stupanja na snagu ovoga zakona obustavit će se i provesti po odredbama ovoga zakona nakon isteka roka iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Ravnatelj kojemu mandat istekne prije izbora ravnatelja po ovome zakonu, do toga izbora obavljat će ravnateljske poslove kao vršitelj dužnosti.

Članak 34.

Tajnik osnovne škole koji je na dan stupanja na snagu ovoga zakona zatečen u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, a nema stručnu spremu propisanu ovim zakonom, može nastaviti obavljati poslove tajnika.

Clanak 35.

Provedbene propise iz clanka 2., 3., 5., 6., 11., 17. i 28. ovoga zakona ministar ce donijeti u roku od šest (6) mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Clanak 36.

Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

ODREDABA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OSNOVNOM ŠKOLSTVU

Clanak 1.:

Preciznije se određuje sadržaj godišnjeg plana i programa rada osnovne škole.

Clanak 2.:

Škole su i do sada provodile izlete i ekskurzije i poduzimale druge aktivnosti radi ostvarivanja nastavnih sadržaja i postizanja ciljeva i zadata propisanih zakonom i nastavnim programima, ali ministar prosvjete nije imao ovlast propisivati uvjete i način izvođenja izleta i ekskurzija. Stoga su u članku 33. dodani stavak 4. i stavak 5. Za ovakvim rješenjima potreba se nametnula u praksi.

Clanak 3.:

Osim jezičnog usklađenja u stavku 1. članka 41., brisanjem odredaba stavka 2. i mijenjanjem odredaba stavka 3., koji postaje stavak 2., omogućuje se fleksibilnije utvrđivanje učenickih odmora tijekom školske godine.

Clanak 4.:

U članku 70. dodaje se stavak 2. jer je ta odredba neopravdano stajala u kontekstu odredaba koje propisuju uvjete za učitelja odnosno stručnog suradnika, odnosno zapreke za obavljanje tih poslova, a zapravo se odnosi na zaštitu prava djeteta.

Clanak 5.:

Izmijenjeni članak 71. definira tko su nositelji odgojno – obrazovnoga rada u osnovnoj školi. Također određuje što rade učitelji odnosno stručni suradnici te određuje ovlast ministra za propisivanje tjednih radnih obveza učitelja i stručnih suradnika. Riječ je o promjenama odredaba dijelova članka 69., 71., 74., 75. i 75.a Zakona. Člankom 69. Zakona propisano je da «nastavni rad u osnovnoj školi obavljaju učitelji i stručni suradnici...» što je netočno jer se ne razlikuje nastavni rad od drugih oblika neposrednoga odgojno-obrazovnog rada s učenicima, odnosno pedagoškog rada koji obavljaju stručni suradnici. Člankom 75.a Zakona neprimjereno je riješeno pitanje radnih obveza učitelja i stručnih suradnika te se uvodi ovlast ministra da podzakonskim aktom regulira tjedne radne obveze.

Clanak 6.:

Novi članak 71.a propisuje tko može obavljati odgojno-obrazovni rad u osnovnoj školi, što se smatra odgovarajućom stručnom spremom za obavljanje poslova učitelja i stručnih suradnika te ovlast ministra da propisuje vrste stručne spreme učitelja i stručnih suradnika. Ovim člankom također se osigurava zaštita stecenih prava učitelja razredne i predmetne nastave s višom stručnom spremom kojih u sustavu ima više od 43%. Predloženim tekstom

mijenjaju se odredbe clanka 71., 73., 74. i 75. Zakona te se u njega integriraju odredbe clanka 40. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnom školstvu (Narodne novine, broj 59/01) zbog dvojbe imaju li osobe iz tog clanka ravnopravni položaj pri zasnivanju radnog odnosa. Uvodi se ovlast ministra da u određenim slucajevima utvrdi pravo obavljanja poslova ucitelja odnosno strucnog suradnika osobi koja nema odgovarajucu strucnu spremu.

Novi clanak 71.b propisuje posebne uvjete za specificne slucajeve u sustavu i to za obavljanje poslova ucitelja strucnih predmeta u glazbenom i plesnom školovanju, te u programima koji se izvode prema nacelima alternativne škole. Uz prenošenje odredaba stavka 2. clanka 73. Zakona dodane su nove odredbe kojima se propisuju posebni uvjeti za alternativne škole koje vec dulje vrijeme egzistiraju u sustavu.

Clanak 7.:

Clanak 72. propisuje zapreke za obavljanje poslova ucitelja odnosno strucnog suradnika. U stavku 1. odredbe iz stavka 1. clanka 72. Zakona dopunjene su kaznenim djelom nasilnickog ponašanja i kaznenim djelom zloporabe opojnih droga. U novim stavicima 2. i 3. uvodi se mogucnost udaljavanja ucitelja odnosno strucnog suradnika od obavljanja poslova u odgojno-obrazovnom radu ako je protiv njega pokrenut kazneni postupak za kazneno djelo koje je zapreka za obavljanje poslova ucitelja odnosno strucnog suradnika te pravo na novcanu naknadu za vrijeme udaljenja.

Clanak 8.:

Izmijenjeni clanak 73. propisuje nacin zasnivanja radnog odnosa ucitelja odnosno strucnog suradnika na temelju natjecaja, rok za primanje ponuda kandidata, uvjete pod kojima se s uciteljem odnosno strucnim suradnikom može zasnivati radni odnos bez natjecaja, zasnivanje radnog odnosa ako se na natjecaj ne javi osoba koja ispunjava propisane uvjete te ovlast ravnatelja da odlucuje o zasnivanju i prestanku radnog odnosa. Ovim se odredbama mijenjaju odredbe clanka 77. i 78. Zakona. Novine su: vraćanje instituta javnog natjecaja, obvezna prijava potrebe uredu državne uprave u županiji odnosno Gradskom uredu za obrazovanje i šport Grada Zagreba radi lakšeg rješavanja problema tehnoloških viškova, propisivanje najkraceg roka za primanje ponuda kandidata, mogucnost zapošljavanja bez natjecaja s uciteljima i strucnim suradnicima kojima je prestao ugovor o radu zbog poslovno uvjetovanog otkaza, mogucnost zapošljavanja na određeno vrijeme do 60 dana bez natjecaja kad obavljanje poslova ne trpi odgodu, ograničenje prava zapošljavanja nestrucne osobe samo u slucajevima kada se na natjecaj ne javi osoba koja ispunjava propisane uvjete te ovlast ravnatelja da odlucuje o zasnivanju i prestanku radnog odnosa.

Clanak 9.:

Odredbama novoga clanka 73.a utvrđuje se da ucitelj odnosno strucni suradnik kojem se zbog organizacijskih razloga smanjuje kolicina radnoga vremena za pola ili više radnoga vremena ima pravo na otpremninu.

Clanak 10.:

Clanak 74. nalaže prosvjetnom inspektorcu da u slucaju utvrđenog nezakonitog sklapanja ili otkazivanja ugovora o radu predloži razrješenje ravnatelja .

Clanak 11.:

Clanak 75. definira osobe koje se zapošljavaju prvi put, bez radnog iskustva u struci, te propisuje trajanje pripravnickog staža, rok za polaganje strucnog ispita i ovlast ministra da propisuje program pripravnickog staža, nacin osposobljavanja pripravnika, sadržaj, nacin i uvjete polaganja strucnog ispita. U ovom clanku prenesene su uz neznatne jezicne promjene odredbe clanka 79. Zakona s time što je promijenjen rok za polaganje strucnog ispita radi uskladivanja s odredbama Zakona o srednjem školstvu, a u stavku 5. prenesena je iz sadašnjeg clanka 75. Zakona navedena ovlast ministra.

Clanak 12.:

Clanak 75.a se briše jer su odredbe kojima se ureduju obveze ucitelja i strucnih suradnika prebacene u izmijenjeni clanak 71.

Clanak 13.:

Clanak 76. propisuje nacin zasnivanja radnog odnosa s osobama koje imaju odgovarajucu strucnu spremu i radno iskustvo u struci dulje od trajanja pripravnickog staža te rok za polaganje strucnog ispita i posljedice koje proizlaze ako navedeni strucni ispit ne polože u roku. Time se ispravlja nelogicnost da se osoba sa stažem u struci duljim od trajanja pripravnickog staža smatra pripravnikom.

Clanak 14.:

Clanak 77. propisuje nacin zasnivanja radnog odnosa s osobama koje imaju odgovarajucu strucnu spremu i radno iskustvo u struci dulje od trajanja pripravnickog staža, ali nemaju potrebnu pedagoško-psihološku i metodicku naobrazbu te rok za stjecanje te naobrazbe i polaganje strucnog ispita kao i posljedice koje proizlaze ako ne steknu navedenu naobrazbu i ne polože strucni ispit u roku. Bitna je izmjena da zapošljavanje takve osobe ne ovisi o neuspjelom natjecaju.

Clanak 15.:

Clanak 78. oslobada obveze polaganja strucnog ispita osobe koje su strucni ispit položile prema odredbama Zakona o srednjem školstvu odnosno koje su prema odredbama tog zakona oslobodene polaganja strucnog ispita.

Clanak 16.:

Clanak 79. omogućuje ucitelju odnosno strucnom suradniku koji je izabran za rad u dopunskoj nastavi za djecu hrvatskih gradana u inozemstvu, ako je zaposlen na neodređeno vrijeme, pravo povratka u propisanom roku na poslove na kojima je prethodno radio ili na druge poslove za koje ispunjava uvjete. Time se rješava do sada neriješeni problem radnoga mjesta ucitelja i strucnih suradnika izabranih za rad u dopunskoj nastavi za djecu hrvatskih gradana u inozemstvu.

Clanak 17.:

Novi clanak 81. sadrži prenesene odredbe clanka 76. Zakona uz manje jezicne izmjene.

Clanak 18.:

Mijenjaju se odredbe clanka 82. Zakona uskladivanjem postojećih odredaba s odredbama Zakona o radu i brisanjem obveze škole da radniku nesposobnom za rad mora osigurati materijalnu i socijalnu sigurnost.

Clanak 19.:

Ovim odredbama mijenjaju se odredbe clanka 86. Zakona uvođenjem prethodne suglasnosti za donošenje statuta koju daje osnivač.

Clanak 20.:

Clankom 87. mijenjaju se odredbe clanka 87. i clanka 89. Zakona. Uz jasnije definiranje ovlasti školskoga odbora mijenja se sastav i način imenovanja školskog odbora. Umjesto devet uvodi se sedam članova školskoga odbora koje sve imenuje osnivač. Time se osigurava veća odgovornost i učinkovitost osnivača. Kako bi sastav školskog odbora zadovoljio zahtjeve stručnosti i kako bi bile zastupljene bitne interesne skupine, za imenovanje pet članova osnivač je vezan uz prijedloge učiteljskoga vijeca i vijeca roditelja.

Clanak 21.:

U novom clanku 87.a mijenjaju se odredbe clanka 89. i 89.a koji se clankom 25. ovih izmjena i dopuna briše. Preciznije se određuje tko i kada može razriješiti člana školskoga odbora, mijenja se nadležnost za raspuštanje školskoga odbora i imenovanje povjerenstva koje zamjenjuje školski odbor, sastav povjerenstva i ovlasti povjerenstva.

Clanak 22.:

Ovim se odredbama bitno mijenjaju odredbe clanka 88. i clanka 88.a Zakona. Uvjeti za ravnatelja mijenjani su u pogledu stupnja stručne spreme čime se prihvaća činjenica da 48% sadašnjih ravnatelja ima višu stručnu spremu. Odredbe o razrješenju ravnatelja prije isteka roka na koji je imenovan proširene su ovlastima prosvjetnog inspektora koji može utvrditi potrebu razrješenja, a postupak razrješenja u slučaju da školski odbor ne izvrši zakonsku obvezu proširen je postupkom raspuštanja školskoga odbora.

Clanak 23.:

Novе odredbe clanka 88.a omogućuju da ravnatelja u slučaju dulje spriječenosti zamijeni odgovarajuća osoba.

Clanak 24.:

Novе odredbe clanka 89. uvode izuzeka za škole kojima je osnivač fizička ili pravna osoba u svezi s poslovnim i upravnim tijelom.

Clanak 25.:

Vidi obrazloženje uz članak 21.

Clanak 26.:

Izmjenama članka 90. Zakona preciznije se definira sastav i ovlasti vijeca roditelja.

Clanak 27.:

Izmjenama članka 91. Zakona briše se razrednik kao jedno od stručnih tijela te se određuju ovlasti stručnih tijela koje su u postojećim odredbama posve prepuštene statutu škole.

Clanak 28.:

U članku 92. Zakona mijenjaju se uvjeti za tajnika škole i daje se ovlast ministru da podzakonskim aktom propiše mjerila za utvrđivanje broja izvršitelja na administrativno-tehničkim i pomoćnim poslovima koji se obavljaju u osnovnoj školi.

Clanak 29.:

Novim člankom 92.a precizira se postupak zapošljavanja tajnika i administrativno-tehničkog osoblja.

Novim člankom 92.b razrješuje se problem neopravdanog produljavanja radnog odnosa nakon ispunjenja zakonom propisanih uvjeta za mirovinu.

Clanak 30.:

Odredbama novog članka 94.a određuje se prenesena javna ovlast i postupanje u sklopu javnih ovlasti.

Clanak 31.:

Izmjenama članka 95. uskladuju se kaznene odredbe za prekršaje s izmijenjenim člancima te se određuje primjerena novčana kazna.

Clanak 32.:

Terminološka uskladenja koja se provode u cijelom tekstu Zakona o osnovnom školstvu.

Clanak 33.:

Odredbama ovoga članka propisana je obveza osnovnih škola i drugih ustanova koje obavljaju djelatnost ili dio djelatnosti osnovnoga školstva da usklade statut i opće akte s odredbama ovih izmjena i dopuna Zakona te ustroj rada i upravljanje ustanovom u roku od šezdeset (60) dana od dana stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnom školstvu. Stavkom 2., 3. i 4. rješava se prijelazno razdoblje u svezi s imenovanjem ravnatelja.

Clanak 34.:

Ovom se odredbom zašticuju zateceni tajnici koji nemaju propisanu vrstu strucne spreme.

Clanak 35.:

Propisuje se rok od šest mjeseci za donošenje novih provedbenih propisa utvrđenih ovim izmjenama i dopunama.

Clanak 36.:

Odredbom clanka 32. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnom školstvu propisuje se dan stupanja na snagu ovoga zakona.

ODREDBE ZAKONA O OSNOVNOM ŠKOLSTVU (Narodne novine, broj 59/90., 26/93., 27/93., 29/94., 7/96., 59/01. i 114/01.) **KOJE SE MIJENJAJU ILI BRIŠU U KONACNOM PRIJEDLOGU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OSNOVNOM ŠKOLSTVU**

Članak 26.

- (1) Osnovna škola radi na temelju godišnjeg plana i programa rada.
- (2) *Godišnjim planom i programom rada utvrđuju se mjesta, vrijeme, način i nositelji ostvarivanja plana i programa iz članka 24. ovoga zakona.*
- (3) Godišnji plan i program rada osnovne škole donosi školski odbor do 30. rujna za tekucu školsku godinu.

Članak 33.

- (1) Normative prostora, opreme i nastavnih pomagala u osnovnoj školi utvrđuje Ministarstvo prosvjete i športa.
- (2) U osnovnoj školi upotrebljavaju se samo udžbenici koje odobri Ministarstvo prosvjete i športa.
- (3) Svaka škola mora imati školsku knjižnicu. Djelatnost školske knjižnice sastavni je dio odgojno-obrazovnog procesa.

Članak 41.

- (1) Školska godina počinje 1. rujna, a završava 31. kolovoza *naredne* godine. Školska godina organizira se po obrazovnim razdobljima.
- (2) *Tijekom školske godine učenici imaju pravo na zimski, proljetni i ljetni odmor.*
- (3) *Nastavna godina odnosno početak i završetak nastave, obrazovna razdoblja, broj radnih dana i odmori učenika propisuju se posebnim kalendarom koji donosi Ministarstvo prosvjete i športa.*

Članak 70.

Osnovne škole dužne su s organima socijalne skrbi pratiti socijalne probleme i pojave kod učenika i poduzimati mjere za otklanjanje uzroka i posljedica socijalnih problema i pojava kod učenika.

Članak 71.

Nastavni rad u osnovnoj školi obavljaju učitelji i stručni suradnici koji pored opcih uvjeta:

1. *imaju odgovarajuću stručnu i pedagošku spremu prema odredbama ovoga zakona i drugih propisa;*
2. *mogu izvoditi nastavu na hrvatskom jeziku;*
3. *ispunjavaju zdravstvene uvjete potrebne za izvođenje nastave;*
4. *imaju položen stručni ispit.*

Clanak 72.

(1) Rad u osnovnoj školi ne može obavljati osoba koja je pravomoćno osuđena za kazneno djelo protiv Republike Hrvatske, kazneno djelo protiv spolne slobode i spolnog cudoreda, kazneno djelo kršenja obiteljskih obveza, kazneno djelo zapaštavanja i zlostavljanja djeteta ili maloljetne osobe ili neko drugo kazneno djelo protiv tjelesne zloporabe djeteta ili maloljetne osobe.

(2) Ucitelji i strucni suradnici dužni su poduzimati mjere zaštite prava djeteta, te o svakom kršenju tih prava, posebice o oblicima tjelesnog ili duševnog nasilja, spolne zloporabe, zanemarivanja ili nehajnog postupanja, zlostavljanja ili izrabljivanja djeteta, odnosno učenika odmah javiti tijelu socijalne skrbi, odnosno drugom nadležnom tijelu.

Clanak 73.

(1) Poslove ucitelja u razrednoj odnosno predmetnoj nastavi može obavljati osoba koja ima odgovarajucu visoku strucnu spremu.

(2) Ucitelj strucnih predmeta u programima za stjecanje osnovnog plesnog školovanja može biti osoba koja je stekla srednju strucnu spremu i ima potrebno pedagoško obrazovanje.

Clanak 74.

(1) Strucni suradnici u osnovnoj školi su pedagog, psiholog, defektolog, zdravstveni radnik, socijalni radnik i knjižničar.

(2) Za strucnog suradnika može biti izabrana osoba koja ima odgovarajucu visoku strucnu spremu i ispunjava uvjete iz clanka 71. ovoga zakona.

Clanak 75.

Vrstu strucne spreme ucitelja i strucnih suradnika te sadržaj, nacin i uvjete polaganja strucnog ispita propisuje ministar.

Clanak 75.a

(1) Obveze ucitelja i strucnih suradnika u osnovnoj školi odreduju se rješanjem o rasporedu radnih obveza u skladu s godišnjim planom rada škole tako da obuhvate rad s ucenicima u nastavi te ostale poslove u okviru ugovorenog radnog vremena, u skladu s ovim Zakonom i kolektivnim ugovorom.

(2) Obveze ucitelja i strucnih suradnika obuhvacaju rad u nastavi, izvannastavnim aktivnostima, rad u strucnim tijelima, pripremanje za nastavu, strucno usavršavanje i ostvarivanje kulturnih programa škole.

(3) Pod radom s ucenicima u nastavi smatra se izvodenje redovite, izborne, fakultativne, dodatne i dopunske nastave u razrednom odjelu iz predmeta utvrđenih nastavnim planom i programom i sat razredne zajednice.

Clanak 76.

(1) Ucitelji i strucni suradnici mogu napredovati u struci i stjecati zvanja mentor i savjetnik.

(2) Postupak, nacin i uvjete napredovanja i stjecanja zvanja ucitelja i strucnih suradnika propisuje ministar.

Clanak 77.

(1) Ucitelj i strucni suradnik zasniva radni odnos ugovorom o radu.

(2) Potrebu za uciteljem odnosno strucnim suradnikom škola obvezno oglašava putem Zavoda za zapošljavanje. Oglas se može objaviti i u dnevnom tisku, odnosno »Školskim novinama«.

(3) S uciteljem i strucnim suradnikom koji ima zasnovan radni odnos u osnovnoj školi s nepunom tjednom normom može se zasnovati radni odnos u drugoj školi do propisane tjedne norme rada bez javnog oglašavanja iz stavka 2. ovoga clanka.

(4) O zasnivanju i prestanku radnog odnosa s uciteljem i strucnim suradnikom odlucuje školski odbor na prijedlog ravnatelja.

Clanak 78.

(1) S osobom koja nema strucnu spremu propisanu za ucitelja ili strucnog suradnika prema odredbama ovoga Zakona može se zasnovati radni odnos na određeno vrijeme, najdulje na godinu dana.

(2) Ako se na oglas ne javi osoba koja ispunjava uvjete za ucitelja ili strucnog suradnika, na poslovima ucitelja, odnosno strucnog suradnika može se zasnovati radni odnos na neodređeno vrijeme s osobom koja nema pedagoško-psihološku naobrazbu, odnosno strucni ispit pod uvjetom da stekne pedagoško-psihološku naobrazbu i položi strucni ispit najkasnije u roku od 2 godine od dana zasnivanja radnog odnosa, u protivnom, prestaje joj radni odnos.

Clanak 79.

(1) Ucitelji i strucni suradnici bez radnog iskustva zasnivaju radni odnos kao pripravnici. Osnovna škola može osobama bez radnog iskustva omogućiti osposobljavanje i bez zasnivanja radnog odnosa volonterski rad.

(2) Pripravnicki staž traje najdulje godinu dana. Nakon obavljenog pripravnickog staža pripravnik polaže strucni ispit.

(3) Pripravniku koji ne položi strucni ispit u roku od šest mjeseci od dana kada mu je istekao pripravnicki staž prestaje radni odnos u osnovnoj školi.

(4) Program pripravnickog staža donosi Ministarstvo prosvjete i športa.

Clanak 82.

(1) Kad školski odbor utvrdi da postoji osnovana sumnja da je učitelju ili stručnom suradniku narušeno psihicko i fizičko zdravlje u mjeri koje bitno smanjuje njegovu sposobnost za obavljanje odgojno-obrazovnog rada, donosi odluku o upucivanju radnika na liječnički pregled. Ako se stručnim nalazom nadležne organizacije zdravstva utvrdi da je psihicko i fizičko zdravlje radnika bitno narušeno i bitno umanjena njegovu sposobnost za obavljanje odgojno-obrazovnog rada, školski odbor donosi odluku o oslobadanju radnika od neposrednog odgojno-obrazovnog rada s uenicima.

(2) Nakon donošenja odluke o oslobadanju radnika od neposrednog odgojno-obrazovnog rada s uenicima, osnovna škola dužna je osigurati materijalnu i socijalnu sigurnost radnika.

(3) Radniku koji odbije izvršenje odluke o upucivanju na liječnički pregled prestaje radni odnos u osnovnoj školi.

Clanak 86.

(1) Osnovna škola ima statut.

(2) Statutom osnovne škole uređuje se način obavljanja djelatnosti škole, djelokrug i ovlaštenja tijela upravljanja i stručnih tijela škole te uređuju druga pitanja od značaja za djelatnost i poslovanje škole, u skladu s aktom o osnivanju škole i zakonom.

(3) Statut osnovne škole donosi školski odbor.

Clanak 87.

(1) Osnovnom školom upravljaju ravnatelj škole i školski odbor.

(2) Školski odbor ima položaj i ovlaštenja organa upravljanja, a ravnatelj poslovnog organa i pedagoškog rukovoditelja u skladu sa Zakonom.

(3) Djelokrug i način odlučivanja ravnatelja i školskog odbora utvrđuje se Zakonom i statutom osnovne škole.

Clanak 88.

(1) Za ravnatelja osnovne škole može se imenovati osoba koja ispunjava uvjete za učitelja ili stručnog suradnika i ima najmanje pet godina iskustva u odgojno-obrazovnom radu.

(2) Ravnatelj se imenuje na temelju javnog natjecaja.

(3) Ravnatelja imenuje i razrješava školski odbor.

(4) Ravnatelj se imenuje na četiri godine. Ista osoba može biti ponovno imenovana.

(5) Način i postupak imenovanja ravnatelja uređuje se statutom škole.

Clanak 88.a

(1) Školski odbor razriješit će ravnatelja i prije isteka roka na koji je imenovan u slučajevima utvrđenim Zakonom o ustanovama.

(2) Školski odbor donijet će odluku o razrješenju prema stavku 1. ovoga članka najkasnije u roku od 15 dana od dana kada utvrdi da su se stekli uvjeti za razrješenje.

(3) U slučaju da se steknu uvjeti za razrješenje, a školski odbor ne razriješi ravnatelja prema stavku 2. ovoga članka, ravnatelja će razriješiti ministar.

Clanak 89.

(1) Školski odbor broji 9 članova.

(2) Četiri člana školskog odbora biraju zaposlenici tajnim glasovanjem iz reda učitelja i stručnih suradnika, a dva člana biraju roditelji iz reda vijeća roditelja.

(3) Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave na čijem području je sjedište škole bira tri člana školskog odbora.

(4) Članovi školskog odbora biraju se na četiri godine i mogu biti ponovno izabrani.

(5) Odluke školskog odbora valjane su ako se za njih izjasni većina ukupnog broja članova.

(6) Način i postupak izbora i razrješenja članova iz stavka 2. ovoga članka te način rada školskog odbora propisuje škola statutom, u skladu s ovim Zakonom i drugim propisima.

Clanak 89.a

(1) Ako školski odbor ne obavlja poslove iz svoga djelokruga u skladu sa zakonom ili te poslove obavlja na način koji ne omogućava redovito poslovanje i djelatnost škole, osnivač škole može raspustiti školski odbor.

(2) Ako se školski odbor ne može utemeljiti prema članku 89. ovoga Zakona, odnosno ako osnivač donese odluku o raspuštanju školskog odbora, imenovat će povjerenstvo od tri člana iz reda učitelja i stručnih suradnika škole, predstavnika jedinice lokalne samouprave na čijem je području sjedište škole i roditelja.

(3) Povjerenstvo iz stavka 2. ovoga članka ima ovlaštenja školskog odbora ali ne može imenovati, odnosno razriješiti ravnatelja. Ovlaštenja povjerenstva su privremena i traju do izbora članova školskog odbora.

(4) Povjerenstvo je dužno provesti izbor članova školskog odbora najkasnije u roku tri mjeseca od dana imenovanja.

Clanak 90.

(1) U cilju ostvarivanja zadaca osnovnog školstva i povezivanja škole s društvenom sredinom uz osnovnu školu osniva se vijeće roditelja koje čine predstavnici roditelja i učitelja.

(2) Način rada i djelokrug vijeća roditelja uređuje se statutom škole.

Clanak 91.

- (1) *Strucni organi u osnovnoj školi jesu: uciteljsko vijeće, razredno vijeće i razrednik.*
(2) *Djelokrug strucnih organa uređuje se statutom osnovne škole.*

Clanak 92.

- (1) *Osnovna škola ima tajnika.*
(2) *Za tajnika osnovne škole može biti izabrana osoba koja ima najmanje višu strucnu spremu.*
(3) *Statutom osnovne škole pobliže se utvrđuje vrsta strucne spreme i drugi uvjeti koje mora ispunjavati tajnik.*

Clanak 95.

- (1) *Novcanom kaznom u protuvrijednosti domace valute od 50 do 250 DEM kaznit ce se za prekršaj osnovna škola koja postupa suprotno odredbama clanka 18. stavka 2, clanka 31. stavka 3, clanka 39. 40. 41. stavka 2, clanka 47, 77, 78, 88, i 94. ovoga zakona.*
(2) *Za prekršaj iz stavka 1. ovoga clanka kaznit ce se odgovorna osoba u osnovnoj školi novcanom kaznom u protuvrijednosti domace valute od 15 do 75 DEM.*

NAPOMENA:

- kurziv* – odredbe koje se mijenjaju
podcrtani kurziv – odredbe koje se brišu